

■ v čísle ■

úvodník

*1

štúdiá

*2

aktuality a konferencie

*4

výsledky výskumu

*5

oznamy

*7

kontakty

*8

■ ÚVODNÍK ■

Milí priatelia,

Trochu oneskorene, začiatkom nového roka 2008 vychádza posledné, štvrté číslo nášho štvrtročníka, ktorý sa venuje témam blízkym nášmu ústavu a životu na fakulte.

Prelom starého a nového roka je pre mnohých z nás dôvodom na rekapituláciu, zhodnotenie toho, čo sa nám vydarilo, z čoho máme radosť, v čom sme uspeli a čo sme zvládli, ale i toho, v čom sme boli neúspešní, s čím sme nespokojní, v čom sme zlyhali. Avšak možno práve tieto naše neúspechy sú hnacím motorom k ďalšej práci, k ďalšiemu nášmu snaženiu o ich prekonanie. Preto by sme sa na ne nemali pozeráť príliš negatívne, ale skúsiť sa na naše zlyhania pozrieť ako na výzvy, ktoré nás posúvajú ďalej, ktoré nás formujú, a ktoré - koniec koncov patria k životu.

V tomto roku nás všetkých opäť čaká zopár takýchto výziev – či už ide o realizáciu našich projektov (ESF, APVV, NISPACEE), prípravu konferencie NISPACEE, či pedagogický proces – úspešné ukončenie skúškového obdobia, optimistické vkročenie do letného semestra, ale určite aj výzvy mimopracovné, týkajúce sa nášho súkromného života.

Preto Vám všetkým – našim pedagógom, spolupracovníkom, doktorandom, študentom a všetkým našim čitateľom želám veľa energie na prekonávanie výziev. Veľa chuti pasovať sa s problémami, samozrejme, aby tých problémov bolo čo najmenej. Veľa nových nápadov a elánu na ich zrealizovanie, veľa radosti a splnených prianí, zážitkov, múdrosti a dobrých medziľudských vzťahov počas celého roka 2008.

Zlatica Sládeková

Teórie korupcie – pohľad viacerých vedných disciplín

Štúdia „Teórie korupcie“ ponúka komplexný pohľad na fenomén korupcie a jej dopady na jednotlivé etapy nášho života. Jednotlivé kapitoly sa tejto téme venujú z ekonomického, politologického a sociologického hľadiska, a tak prinášajú prehľad súčasných pohľadov a názorov spoločenských vied na korupciu, jej príčiny a dôsledky. Na tejto štúdii sa autorsky podieľali viacerí pracovníci Ústavu verejnej politiky a to konkrétne Emília Sičáková-Beblavá, Miroslav Beblavý, Ľudmila Malíková, Katarína Staroňová a Michal Vašečka. Štúdia vznikla v rámci projektu podporeného Agentúrou na podporu vedy a výskumu.

Prvá kapitola s názvom Prístupy k definovaniu korupcie (uverejnené v časopise Sociológia, Slovenská akadémia vied, ročník 39, 2007, č.4, s. 316-337) sa primárne venuje korupcii vo verejnom sektore, pričom cieľom autorov je predstaviť základné pohľady na definovanie korupcie a jej jednotlivých podôb z pohľadu 3 spoločenských vied - ekonómie, sociológie a politológie. Článok by tak mal poskytnúť interdisciplinárny nástroj na uchopenie fenoménu korupcie pre tých, ktorí ju analyzujú, ako aj pre tých, ktorí pripravujú či realizujú protikorupčné stratégie. V prvej časti je korupcia vysvetlená z hľadiska právneho a z hľadiska verejnej mienky, teda z užšieho a širšieho ponímania korupcie. Pri definovaní korupcie sa napríklad opiera o model principála a agenta - situácie, kde nastáva nepriamy výkon zverených úloh či práv. Nájdeme tu definície korupcie od rôznych autorov, inštitúcií a medzinárodných spoločností. Ďalšia časť poskytuje typológiu korupcie podľa viacerých kritérií – konkrétne podľa oblasti, do ktorej zasahuje, pričom hovorí, že korupciou je dobrovoľné porušenie právnych a spoločenských noriem verejnými činiteľmi a rozdeľuje ju na administratívnu a politickú korupciu; ďalej podľa priamosti/nepriamosti dopadu na občana

a pracovne ju delí na veľkú (grand) a malú (petty) korupciu, delí ju aj podľa miery organizácie; podľa prítomnosti krádeže verejného majetku, kde sa autori venujú 2 prípadom, a to korupcii bez krádeže verejného majetku a korupcii s krádežou verejného majetku. Autori tiež ponúkajú typológiu korupcie podľa náhodnosti jej výskytu; vzťahu korumpovaného a korumpujúceho; podľa formy a miery reciprocity, kde sa podrobnejšie venujú pojmu klientelizmus a jeho formám; podľa vzťahu elity a masy; a napokon podľa motivácie korumpujúceho a korumpovaného, kde používajú pojmy ako korupcia z núdze či korupcia z nenásytnosti.

Druhá kapitola má názov Ekonomický spôsob uvažovania o korupcii (uverejnené v časopise Ekonomický časopis, 55, 2007, č.7, s. 697-711). V článku sa autor zamerá na primárne vysvetlenie korupcie z ekonomického hľadiska v rámci demokratických, stredne a viac rozvinutých krajín. Na začiatok vysvetľuje ekonomický spôsob uvažovania o korupcii, pričom uvádza predpoklady ekonomického uvažovania jednotlivcov ako prostriedok na objasnenie tohto prístupu ku korupcii. Definícia „zneužitie verejnej moci na súkromný prospech“ tvorí základ ďalšej časti kapitoly, kde autor ponúka jej stručné vysvetlenie a konkrétne formy korupcie. Ďalej sa kapitola venuje príčinám a dopadom korupcie a kladie si otázku, či je korupcia naozaj problém. Podľa autora korupčné javy nastávajú vtedy, keď očakávané výnosy korupčného správania sú pre obe strany korupčnej transakcie vyššie ako očakávané náklady. Napriek tomu, že ide o dobrovoľnú transakciu, len vo výnimočných prípadoch prispieva k zvýšeniu spoločenského blahobytu. Dôvodom je existencia negatívnych externalít korupčného správania spojená so zlyhaním kolektívneho konania tých, ktorí negatívne externality pociťujú. V poslednej časti tejto kapitoly sa autor zameriava na nástroje znižovania korupcie z ekonomického pohľadu, pričom uvádza 3 zdroje, a to zníženie výnosov korupcie, zvýšenie nákladov v prípade odhalenia korupcie a napokon zvýšenie pravdepodobnosti odhalenia korupcie.

Tretia kapitola s názvom Pohľad politológie na fenomén korupcie (uverejnené v časopise Sociológia, Slovenská akadémia vied, ročník 39, 2007, č.4, s. 287-316) poskytuje prehľad vybraných aspektov politologickej literatúry na tému korupcia, s vymedzením konceptuálneho rámca verejnej moci pre skúmanie politickej korupcie na Slovensku. V centre záujmu stojí otázka, za akých okolností a akým spôsobom je možné ovplyvňovať konkrétne procesy verejnej politiky, kedy je ovplyvňovanie legitímnym procesom konfliktov jednotlivých záujmov, a kedy tento proces prerastá do korupčnej podoby, pričom sa autorky opierajú o teóriu pluralizmu a korporativizmu. V prvej časti sa autorky vyjadrujú k typom korupčného správania a oblastiam, kde k nemu najčastejšie dochádza od exekutívy, cez súdnictvo, legislatívu, médiá, občiansku spoločnosť, až po trh, kde je výmena založená na finančných tokoch. V druhej sa venujú politickej korupcii, kedy vysoko postavení aktéri- elity zneužívajú svoje postavenie a prijímajú úplatky za účelom osobného prospechu a definujú 4 syndrómy tejto korupcie (záujmové skupiny, hegemonia elít, patronáž a klientelizmus), pričom poukazujú na jednotlivé prípady ich výskytu na Slovensku. V tretej časti môžeme nájsť definíciu administratívnej korupcie, ktorá sa vzťahuje na nezákonné poskytovanie úplatkov či služieb byrokracii – štátnym zamestnancom alebo pracovníkom vo verejnom sektore a vysvetľujú ju pomocou známeho vzorca od Klitgaard: „Korupcia = monopolné postavenie + rozhodovacia voľnosť – zodpovednosť“ a znovu uvádzajú výskyt tohto typu korupcie a existencie úplatkárstva v SR. Pritom za hlavný problém autorky považujú rozhodovaciu voľnosť a monopolné postavenie a ako riešenie vidia postupnú decentralizáciu moci a financií pomocou presunu kompetencií na samosprávy. Nakoniec ponúkajú možné spôsoby a stratégiu boja proti korupcii a korupčnému správaniu.

Posledná kapitola sa nazýva Sociologické aspekty korupcii, venuje sa problematike korupcie skôr inštrumentálne, poukazuje na široké

celospoločenské príčiny i dopady tohto javu a snaží sa sociologicky uchopiť problematiku korupcie všeobecne i s prihliadnutím k postkomunistickej realite Slovenska. Na začiatok autor poskytuje klasické delenie korupcie zo štyroch sociologických pohľadov, a to public office definíciu, public interest definíciu, market-centered definíciu a napokon definíciu v medzinárodných zmluvách. Keďže toto rozdelenie neľahčuje vysvetlenia korupcie uceleným prístupom, autor nám ponúka tiež moderné chápanie korupcie prostredníctvom Höfflingovho koncepčného modelu. Podľa neho existujú 3 koncepcie korupcie, a to korupcia ako symbol skazenosti; ako kriminálny čin a napokon ako kvalifikované porušenie noriem. V ďalšej časti autor definuje korupciu ako sociálny vzťah minimálne dvoch aktérov (agenta a klienta), pričom ide o výmenu cenného tovaru; ako výsledok sociálneho procesu, v ktorom spolupôsobia mikrosociálne a makrosociálne faktory; a tiež ako socioekonomickú sieť v prípade zasadenia korupčného procesu do systému ostatných spoločenských procesov a štruktúr. Štvrtá časť ponúka pohľady na korupciu od známych sociológov Beckera, ktorý vychádza z ekonomického konceptu „homo oeconomicus“ teda racionálne uvažujúci subjekt, ktorý dôsledne zvažuje následky svojich rozhodnutí a je vybavený schopnosťou vybrať si optimálnu alternatívu, aby tak maximalizoval svoj úžitok zo spotreby alebo zisk a Webera ponúkajúceho sociologický pohľad na korupčné správanie, ktoré závisí od porozumenia a dekódovania symbolov a významov. Korupčné konanie má byť teda sociálne situované, časovo určené a závislé od minulého vývoja. V ďalšej časti autor uvádza teóriu choroby „Ja“, teda odcudzenie spôsobené kapitalistickým systémom, kde sa korupcia stáva iba prostriedkom obrannej reakcie odcudzeného človeka. V posledných dvoch častiach autor rozvádza teóriu, podľa ktorej má byť základom korupčného správania práve nerovný vzťah medzi klientom a patrónom a učenie, ktoré vidí korupciu ako prejav nízkeho sociálneho kapitálu, ovplyvnenú najmä rodičmi a ich dispozíciami, hodnotami a spôsobmi myslenia, ktoré sú dieťaťu odovzdávané. Na záver sa autor venuje

fenoménu korupcie v strednej a východnej Európe po roku 1989, ktorý ako uvádza je v týchto krajinách stabilnou formou spoločenskej organizácie a zároveň úzko súvisí s pretrvávajúcim vplyvom predrevolučných sietí medziľudských kontaktov.

Ak máte záujem bližšie si preštudovať jednotlivé časti štúdie, odporúčame uvedené vedecké časopisy a v prípade štvrtej časti www.transparency.sk.

Emília Sičáková-Beblavá

Daniela Baťová

Teoretické a praktické aspekty verejných financií, 11.-12. apríl 2008, Praha

Katedra verejných financií Fakulty financií a účtovníctva Vysokej školy ekonomickej v Prahe v apríli organizuje v poradí už XIII. medzinárodnú odbornú konferenciu s názvom „Teoretické a praktické aspekty verejných financií“. Hlavnými tematickými oblasťami konferencie budú: daňová politika, verejné výdavkové programy, verejné rozpočty, verejné politiky a verejné financie.

Viac informácií o konferenciách nájdete na webovej stránke <http://kvf.vse.cz/download.php?soubor=121>

Zlatica Sládeková

Aktuality a konferencie

Kvalitatívny prístup a metódy vo vedách o človeku, 21.-22. január 2008, Bratislava

V Bratislave práve prebieha konferencia, ktorej hlavnou témou je „Kvalitatívny výskum vo verejnom priestore“. Konferencia nadväzuje na predchádzajúce ročníky, ktoré sa v rokoch 1999 až 2007 konali v Olomouci, Brne a Prahe. Cieľom stretnutia je zamyslieť sa nad významom a využitím kvalitatívneho výskumu v praxi. Organizátori podujatia (Katedra psychológie a patopsychológie Pedagogickej fakulty, Univerzita Komenského v Bratislave, Kabinet výskumu sociálnej a biologickej komunikácie Slovenskej akadémie vied – Centrum excelentnosti pre výskum a rozvoj občianstva a participácie, Centrum adiktologie Psychiatrické kliniky, 1. lekárska fakulta, Univerzita Karlova v Praze) chcú „otvoriť priestor pre metodologickú diskusiu o výskumoch v rozličných oblastiach verejného priestoru, ktoré vytvárajú rámce pre fungovanie jednotlivcov a sociálnych skupín“ – pričom nemajú na mysli len školu, ale aj iné spoločenské oblasti - zdravotníctvo, úrady, médiá, trh, atď.

Viac informácií o prednášajúcich, ako aj podrobný program nájdete na: www.diskurz.sk/konferencia

Zlatica Sládeková

NISPAcee 16-ta výročná medzinárodná konferencia, 15-17. máj 2008, Bratislava

The Network of Institutes and Schools of Public Administration v strednej a východnej Európe je organizácia združujúca ľudí a inštitúcie z tohto regiónu v oblasti verejnej správy a verejnej politiky. Ide teda o organizáciu snažiacu sa podporiť výskum, vzdelávanie, networking, diskusiu a skúsenosti medzi učiteľmi, praktikmi, štátnou a verejnou službou a priblížiť tak aktuálne problémy strednej a východnej Európy. Okrem seminárov, tréningov, konzultačnej činnosti, letných škôl a workshopov je jedným z najdôležitejších podujatí, ktoré organizuje, výročná medzinárodná konferencia na konkrétnu tému. Konferencia sa organizuje vždy v inom meste strednej a východnej Európy v spolupráci s významnou inštitúciou v oblasti verejnej správy a verejnej politiky. Ide o najvýznamnejšie podujatie v tomto regióne, s mnohými pracovnými skupinami a panelmi, stovkami medzinárodných účastníkov, tak akademikov ako i praktikov z východu i západu, spomeňme len také zvučné mená ako sú Guy Peters, Bill Dunn, Yehezkel Dror, predstavitelia SIGMA OECD, atď.

Tentokrát sa medzinárodná konferencia, ktorej hlavnou témou je „Public Policy and Administration: Challenges and Synergies“ uskutoční v Bratislave, v spolupráci s Ústavom verejnej politiky FSEV UK. Okrem organizačnej spolupráce, pracovníci Ústavu sa podieľajú aj na vedení hlavnej témy konferencie a jednej z pracovných skupín, ktorú finančne podporila

Agentúra na podporu vedy a výskumu. Témou pracovnej skupiny je „Protikorupčné opatrenia v tvorbe verejnej politiky a koordinátorkami tejto pracovnej skupiny sú Katarína Staroňová a Emília Sičáková-Beblavá.

Viac informácií o konferencii: www.nispa.sk

Podrobnejšie informácie o prípravách na podujatie Vám prinesieme v budúcom čísle PPN.

Katarína Staroňová

Emília Sičáková- Beblavá

Regióny: Dilemy integrácie a konkurencie, 27.-29. máj 2008, Praha

Ako sme už avizovali v PPN 02/2007, tento rok sa v Prahe uskutoční ďalšia z výročných medzinárodných konferencií britskej Regional Studies Association (RSA). Odborné podujatie s názvom „Regióny: Dilemy integrácie a konkurencie“ spoluorganizuje české zastúpenie RSA na Vysokej škole ekonomickej v dňoch 27.-29. mája 2008. Viac informácií nájdete na domovskej stránke RSA <http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/events/future.asp>, kde si možno stiahnuť aj podrobnú výzvu pre záujemcov o účasť. Uzávierka pre registráciu a zaslanie abstraktu príspevku je 29. februára 2008. Súčasťou konferencie bude aj stretnutie členov pracovnej skupiny „Regionálne vodcovstvo na európskej periférii“, ktorú spoločne založilo a koordinuje slovenské a maďarské zastúpenie RSA (pozri oznam na inom mieste tohto čísla). Slovenskí záujemcovia, ktorí na pražskej konferencii RSA aktívne vystúpia s akademickým príspevkom z danej oblasti skúmania, sa môžu uchádzať o podporu vo forme refundácie časti cestovných a ubytovacích nákladov. V prípade záujmu prosím kontaktujte martin.sirak@pobox.sk.

Martin Sirák

Výsledky výskumu

Workshop European Network for Better Regulation, 13.-14. december 2007, Bratislava

Nedávno sa uskutočnil medzinárodný workshop konzorcia 17 výskumných pracovísk krajín EÚ, ktoré sa dlhodobo zaoberajú otázkou hodnotenia vplyvov navrhovanej regulácie, tzv. regulatory impact assessment. Témou stretnutia bola prax hodnotenia vplyvov v strednej a východnej Európe. Na workshope vystúpili praktici venujúci sa konzultantskej činnosti na úrovni ústredných orgánov štátnej správy, ktorí zhodnotili nelichotivý stav kvality výstupov hodnotenia vplyvov v Estónsku, Lotyšsku a Litve (Jon Ender, Praxis), na Slovensku, Čechách, Maďarsku a Poľsku (Katarína Staroňová, Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť), na Moldave (Roman Ladus, Business Research Center) a v Srbsku (Andreja Marušić, Balkan Center for Regulatory Reform). Výzvy a praktické možnosti vylepšenia systému hodnotenia vplyvov sa stali nosnou témou diskusie, ktorej sa zúčastnili také osobnosti v oblasti hodnotenia vplyvov ako Scott Jacobs z OECD, Claudio Radaelli z University of Exeter, Colin Kirkpatrick z University of Manchester alebo Andrea Renda z Center for European Policy Studies v Bruseli.

Čo je hodnotenie vplyvov

Podľa medzinárodných dohôd OECD a EÚ je systém Hodnotenia vplyvov *ex ante* súčasťou praxe dobrého spravovania.¹ Hodnotenie vplyvov je nástroj, ktorý skúma a meria predpokladané prínosy, náklady a dosahy nových a novelizovaných právnych predpisov a verejnej politiky. Poskytuje decisorom cenné empirické informácie a komplexný rámec, v ktorom môžu zhodnotiť možnosti a dôsledky ich

¹ Európska Komisia zaviedla tzv. 'balík kvalitnejšej regulácie - better regulation package' začiatkom roku 2002, viac na webovej stránke o Hodnotení vplyvov: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/impact/pol_en.htm; OECD pripravila viacero praktických rád a odporúčaní, napr. *Recommendation on Improving the Quality of Government Regulation* (1995); *Policy Recommendations on Regulatory Reform* (1997); *OECD Guiding Principles for Regulatory Quality and Performance* (2005): http://www.oecd.org/document/38/0,2340,en_2649_37421_2753254_1_1_37421,00.html

rozhodnutí. Nedostatočné chápanie existujúceho problému alebo nepriamych vplyvov vládnych opatrení môže ohroziť ich zámer alebo viesť k zlyhaniu. Hodnotenie vplyvov slúži na definovanie problému a zabezpečenie, aby kroky vlády boli opodstatnené a úmerné vynaloženým verejným financiam.

Napriek postupnej konvergencii hodnotenia vplyvov v praxi, existuje široká škála postupov v jednotlivých členských štátoch EÚ a iných krajinách OECD. Medzinárodné organizácie ako OECD¹ a Európska komisia disponujú rôznymi definíciami hodnotenia vplyvov, ktoré sú zhrnuté a zobrazené v Tabuľke:

Definícia hodnotenia vplyvov

Hodnotenie vplyvov:

1. **Systematicky, povinne a konzistentne** hodnotí aspekty sociálnych, ekonomických a environmentálnych vplyvov ako napr. náklady a prínosy;
2. Zameriava sa na dopady a záujmy, ktoré sú pre vládu **externé**;
3. Aplikuje sa na regulačné návrhy a novelizácie a iné druhy právnych nástrojov a nástrojov verejnej politiky;
4. má za cieľ i) **informovať** rozhodovanie vo verejnej politike **pred prijatím** právnych predpisov, nástrojov alebo novej verejnej politiky; ii) hodnotiť vonkajšie vplyvy regulačných a administratívnych praktík; iii) hodnotiť presnosť predošlých hodnotení.

(Zdroj: ENBR, 2007)

Uvedená definícia poukazuje na dôležité aspekty hodnotenia vplyvov. Prvý bod vyžaduje systematické hodnotenie, ktoré vyplýva z formálneho dokumentu a je povinné. V prípade Slovenska, táto povinnosť vyplýva z Legislatívnych pravidiel, ktoré v článku 11 vyžadujú, aby

¹ SIGMA OECD definuje hodnotenie vplyvov ako „informáciu založená na **analytických prístupoch** k posudzovaniu pravdepodobných nákladov, dôsledkov a vedľajších efektov plánovaného zavedenia určitého intervenčného nástroja (zákona, nariadenia, atď.).“

akýkoľvek návrh zákona obsahoval Doložku finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov, vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie. Podľa tohto bodu je však dôležité, aby sa hodnotenie aj konzistentne aplikovalo na všetky typy právnej úpravy (ako i neprávnych nástrojov ako sú stratégie, koncepcie) – iba ak by samotné Legislatívne pravidlá určovali spôsob selektívneho výberu². Mimoriadne dôležitým aspektom je príprava hodnotenia vplyvov na externé skupiny spoločnosti. Podľa tohto konzervatívneho chápania hodnotenia vplyvov, vplyv na štátny rozpočet nespĺňa kritérium hodnotenia vplyvov, keďže ide o vnútorný záujem štátnej správy a táto informácia má byť automaticky pripravovaná vo vzťahu k fiskálnym operáciám a súčasťou rozpočtovania. Ak tieto operácie nie sú automaticky pripravované (hodnotenie vplyvov na štátny rozpočet, verejnú správu vo všeobecnosti, samosprávu), je dôležitou súčasťou hodnotenia vplyvov, avšak nie jedinou. Vplyvy na externé záujmy, napr. zamestnanosť v spoločnosti (nie vo verejnej správe), konkurencieschopnosť, zdravie obyvateľstva, atď. sú primárnym záujmom hodnotenia vplyvov. Dôležité je aj poukázať na informačnú hodnotu a výpoveď, ktorú výstup hodnotenia vplyvov musí obsahovať – na základe tejto informácie je možné, aby politickí predstavitelia vykonali rozhodnutie, ktorý predostretý variant riešenia je najoptimálnejší. V praxi to znamená, že analytický postup, ktorý viedol k presvedčeniu štátnych zamestnancov, že navrhovaná verejná politika (ne)má vplyv musí byť obsiahnutý vo výstupe, t.j. v doložke vplyvov alebo v dôvodovej správe. Výpoveď na úrovni “nemá vplyv”, “má veľký vplyv”, atď. nie je chápaná ako informačne hodnotná. V zásade pri hodnotení vplyvov ide o informovanie rozhodovacieho procesu vlády - rozhodnutia o výbere nástrojov, rozhodnutia o dizajne určitého nástroja alebo o potrebe reformy či deaktivácie existujúceho nástroja.

Európska únia nazýva hodnotenie vplyvov

² Niektoré krajiny pristupujú kvôli odľahčeniu záťaže systému selektívne k hodnoteniu vplyvov, využitím tzv. dvojfázového prístupu: v prvej fáze ide o zodpovedanie jednoduchých otázok, ktoré naznačia mieru a rozsah vplyvu a vylúčia v prvom kole materiál, ktorý nemá predpokladaný veľký vplyv. V druhej fáze sa využívajú u vybraných materiálov sofistikovanejšie, zvyčajne ekonomické a ekonometrické nástroje na hodnotenie vplyvov. Pri použití dvojfázového modelu je dôležité zdefinovať kritériá, ktoré určujú prechod do druhej fázy. Zvyčajne ide o stanovenie kvantifikovateľnej hranice.

moderným spôsobom rozhodovania, ktoré je založené na dôkazoch, a ktoré poskytuje analytický rámec pre rozhodnutia na všetkých úrovniach tvorby verejnej politiky a rozhodovacích procesov. Hodnotenie vplyvov je konštruované tak, aby zlepšovalo kvalitu informácií, ktoré má decízna sféra k dispozícii. Je jasné, že politické rozhodnutia nie sú formované len "profesionálnymi" informáciami. Je však dôležité, aby politici plne chápali dôsledky - napr. náklady, prínosy či distribučné efekty - svojich rozhodnutí. A práve v tom spočíva hodnota IA.

Hodnotenie vplyvov je teda koncept, ktorý pokrýva množstvo navzájom prepojených ale rozličných analytických techník, pomocou ktorých je možné merať a hodnotiť (kvantitatívne a/alebo kvalitatívne) pravdepodobné vplyvy rozhodnutia o intervencii na jednotlivé aspekty spoločnosti predtým, než sa prijme samotné rozhodnutie. Ide o tzv. *ex ante* hodnotenie alebo analýzu. Hodnotenie vplyvov v ideálnej podobe zvažuje rôzne varianty intervencie, vrátane tzv. nulovej varianty (t.j. zachovania súčasného stavu) a vyhodnocuje riziká spojené s ich implementáciou. Hodnotenie vplyvov má byť teda pomôckou pri rozhodovaní decísov a ako také má slúžiť na:

- zváženie celkových **vplyvov** jednotlivých návrhov intervencie;
- spoznanie **iných variant riešenia** vedúcich k želaným zmenám v sektorovej verejnej politike, vrátane nulového variantu (t.j. ponechanie súčasného stavu);
- **zhodnotenie** variant intervencie (legislatívne, nelegislatívne);
- systém **konzultácií**, aby obsiahol čo najširšie možné spektrum dotknutých stránok a záujmových skupín;
- formovanie stanoviska a postupu **vyjednávanií** v EÚ;
- stanovenie, či **prínosy opodstatňujú vynaložené náklady na právnu úpravu**;
- stanovenie, či niektoré sektory alebo skupiny v spoločnosti nie sú **neúmerne dotknuté**.

Program a podrobnosti projektu nájdete na webovej stránke www.governance.sk alebo na www.enbr.org.

Katarína Staroňová

■ Oznamy ■

Preklad publikácie

Ústav verejnej politiky získal grant z NISPAcee (The Network of Institutes and Schools of Public Administration in central and eastern Europe) na preklad nasledovnej publikácie: Young, Eóin, Quinn, Lisa (2002) *Writing Effective Public Policy Papers: A Guide for Policy Advisers in Central and Eastern Europe*, Budapest: Open Society Institute.

Prekladateľom je Martin Sirák – externý doktorand na ÚVP, editorkou prekladu je Katarína Staroňová. Cieľom prekladu z anglického jazyka do slovenčiny je priblížiť danú publikáciu študentom verejnej politiky a zamestnancom verejnej správy, ktorí nemajú takú jazykovú výbavu, aby mohli dokument čítať v origináli a zefektívniť tak ich prácu. Publikácia sa využíva v pedagogickom procese na ÚVP, v predmete Analýza verejnej politiky a rozhodovacie procesy.

Zlatica Sládeková

Regional Leadership in European Peripheries

A Regional Studies Association Working Group

RSA country representatives of Slovakia and Hungary are pleased to announce the establishment of a new RSA Working Group, named 'Regional Leadership in European Peripheries'.

Leadership might be thought of as the process that facilitates the achievement of group or wider societal objectives. As such, it has been at the centre of learned debates among philosophers, religious leaders, political theorists, and reformers, from earliest times. Yet, the role of human agency in this process have long been assumed or ignored by regional scholars: in 1969, at the ninth annual meeting of the Regional Science Association, the famous Swedish geographer Torsten Hägerstrand could still shock his colleagues with an irritating question "What about people in regional science?" In the past two decades or so, new perspectives and tools, including organizational fields theory, actor-

network theory, were developed by social scientists (often representing antagonist schools of thinking), to analyse agency-structure interactions at various levels of public governance.

In co-operation with *HARED Working Group* led by Markku Sotarauta (RSA Finland), we are now planning a series of research studies and international workshops (in Budapest, Prague, Bratislava), with a view to further developing our understanding of human agency in the current practice of regional development. Taking Central Europe, with its communist legacy of various 'one leader cults', as a starting point, we would like to analyze 'regional leadership' empirically, in its relationships to territorial-administrative reform, economic and community development, spatial planning, regional management, and local politics. The various aspects of power and tactics in regional development activity, as currently observed in various types of European periphery, will be examined. Of specific importance in the European context is to study the incidence and variety of local and regional development practices being adopted under the same or very similar incentive structures, provided by, for instance, the EU's Structural Funds.

In the first meeting of the working group, to take place in the City of Budapest on February 8-9, 2008, we aim to bring together theoretical insights and diverse experiences from various parts of Europe, to explore how 'regional leadership' is perceived, and promoted to make a difference to a region's development trajectory.

The organizers wish to attract both established and young academics (including Master's and PhD students), RSA members and non-members, from various disciplines (economics, political science, sociology, etc.) into a wider collaborative research effort.

Places will be available for attendance at all planned events, for which there is no charge. A more detailed announcement of the Budapest seminar will be published early December on the RSA website (www.regional-studies-assoc.ac.uk).

For further information on seminar registration

and/or available RSA bursaries, please contact the WG organizers at the address below:
martin.sirak@pobox.sk

Martin Sirák

Kontakty

redakcia: Ústav verejnej politiky FSEV UK
Odbojárov 10/a
P. O. Box 129
820 05 Bratislava 25
E-mail: zlatica.sladekova@fse.uniba.sk
Tel.: 02/501 17 660

Ing. Emília Sičáková-Beblavá, PhD.
Odborná asistentka ÚVP, FSEV UK Bratislava
ema@transparency.sk

Mgr. Katarína Staroňová, PhD.
Odborná asistentka ÚVP, FSEV UK Bratislava
staronova@governance.sk

Ing. Martin Sirák
Externý doktorand na ÚVP, FSEV UK Bratislava
martin.sirak@fse.uniba.sk